

17.12.2020

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

86 §

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yleisölle avoimien asiakastilojen sulkeminen ja toiminnoiltaan supistettavat toimipisteet ajalla 21.12.2020–10.1.2021 koronavirustilanteesta johtuen, sekä velvoite käyttää kasvomaskia kirjaston palveluissa toistaiseksi

HEL 2020-006585 T 00 01 00

Päätös

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja päätti, että kaikki kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yleisölle avoimet asiakastilat pidetään suljettuina lukuun ottamatta kirjastojen lyhytaikaisten palveluiden ja asiainnin tiloja sekä nuorisotiloja silloin, kun niissä järjestetään koronasta johtuvaan poikkeustilanteeseen liittyviä nuorten yksilö- ja pienryhmätapaamisia. Suljettuina pysyvät tilat ovat toimialan kulttuuritalot, museot, nuorisotilat sekä sisäliikuntapaikat. Nuorisotilojen yksilö- ja ryhmätapaamiset sovi- taan tapauskohtaisesti. Kirjastojen kokoelmatilat, kokoontumistilat, lu- kusalit, lehtialueet ja kokoontumistilat sekä wc-tilat suljetaan asiakkail- ta, mutta kirjastot pidetään rajatusti auki lyhytaikaista asiointia varten.

Kirjastot tarjoavat rajattua palvelua, johon kuuluu:

- Ensisijaisena palvelutapana etukäteisvaraus ja itsepalvelu.
- Aineiston nouto varaushyllystä sekä rajatuista valikoima- ja teema- hyllyistä automaattien luona.
- Materiaalin lainaus ja palautus automaattilla.
- Lyhytaikainen asiointi asiakastietokoneilla.
- Tarvittaessa avustaminen ja neuvonta palvelutiskillä.
- Asiointissa on velvoite käyttää maskia, mikäli terveydelliset syyt ei- vät estä käyttöä. Kasvomaskia ei myöskään edellytetä alle 15- vuotiailta.

Edellä mainitut rajoitukset ovat voimassa ajalla 21.12.2020–10.1.2021 kuitenkin siten, että velvoite käyttää kasvomaskia kirjaston palveluissa on voimassa toistaiseksi niin pitkään, kun Helsinki on koronaepidemian leviämisvaiheessa.

Päätöksen perustelut

Tausta ja aikaisemmat päätökset

Pääkaupunkiseudun koronakoordinaatioryhmä linjasi 10.12.2020 ko- kouksessaan voimassa olevien rajoitusten ja suositusten voimassaolon jatkamisesta 10.1.2021 saakka. Voimassaoloajan jatkamisella reagoi- daan epidemian leviämisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon ylikuormit-

17.12.2020

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

tumisen uhkaan. Määräaikaisia suosituksia ja rajoituksia jatketaan uuden määräajan jälkeen edelleen tarvittaessa.

Pääkaupunkiseudulla seurataan voimassa olevien rajoitusten ja suositusten vaikutusta epidemiatilanteeseen päivittäin. Nyt voimassa olevat, koronakoordinaatioryhmän 26.11.2020 linjaamat rajoitukset ja suositukset olivat alun perin voimassa 20.12.2020 saakka, ja Etelä-Suomen aluehallintoviraston päättämät yleisötilaisuuksiin liittyvät rajoitukset 18.12.2020 saakka. Nyt näitä rajoituksia ja suosituksia jatketaan 10.1.2021 saakka. Ennakoivalla linjauksella halutaan selkiyttää kaupunkien, yhteisöjen ja yritysten loppuvuoden toimintoja ja auttaa ihmisiä suunnittelemaan omaa toimintaansa. Linjaukset on tehty epidemiologiseen tilannekuvaan perustuen ja kokonaisarviointia käyttäen.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja on aiemmassa päätöksessään 27.11.2020, § 79 päättänyt kulttuurin ja vapaa-ajan yleisölle avoimien asiakastilojen sulkemisesta ajalla 30.11.–20.12.2020. Tämä päätös on jatkoa aikaisemmalle päätökselle.

Kasvomaskin edellyttäminen kirjastoasioinnissa 21.12.2020 lukien toistaiseksi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtajan päätöksen 27.11.2020, § 79 mukaan kirjastojen kokoelmatilat, kokoontumistilat, lukusalit, lehtialueet ja kokoontumistilat sekä wc-tilat suljettiin asiakkailta 30.11.–20.12.2020 väliseksi ajaksi. Päätöksen mukaan kirjastot pidetään rajatusti auki lyhytaikaista asiointia varten.

Päätöksen mukaan rajatussa kirjastoasioinnissa on velvoite käyttää maskia. Päätöksessä on todettu, että tehdyillä linjauksilla reagoidaan epidemian leviämisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon ylikuormittumisen uhkaan. Seuraavassa esitetään tarkempi arvio kasvomaskin käytön edellyttämisen jatkamiselle myös 20.12.2020 jälkeen, niin pitkään, kun Helsinki on epidemian leviämisvaiheessa. Kasvomaskin käyttämisen edellyttämistä tarkastellaan ensin epidemiologisesta ja oikeudellisesta näkökulmasta. Näiden jälkeen kuvataan käytännöt siitä, mitä kasvomaskivelvoite kirjastoissa käytännössä tarkoittaa.

Epidemiologinen arvio

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut henkilö yskii, aivastaa tai puhuu. Kasvomaskin asianmukainen käyttö voi vähentää tartuntoja estämällä pisaroiden leviämistä ympäristöön. Tutkimusten mukaan virus tarttuu erityisen helposti ahtaissa sisätiloissa, joissa lähikontakteja ei voida välttää.

17.12.2020

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

THL suosittelee tällä hetkellä kasvomaskin käyttöä koko maassa. Kasvomaskia ei tule käyttää, jos se vaikeuttaa kohtuuttomasti hengitystä tai jos muut terveyteen liittyvät syyt estävät kasvomaskin käytön.

Kasvomaskien käyttämisen edellyttäminen muiden hygieniatoimien lisäksi myös rajatussa kirjastoasiointinnissa on välttämätöntä asiakkaiden ja henkilöstön terveysturvallisuuden turvaamiseksi.

Oikeudellinen arvio

Kaupungilla on oikeus ja velvollisuus huolehtia hallinnoimiensa tilojen turvallisuudesta. Kasvomaskin käyttämiseen velvoittaminen on rinnastettavissa esimerkiksi liikuntatiloissa tilojen siisteyden ja käyttäjien turvallisuuden vuoksi käytettäville varusteille asetettuihin edellytyksiin.

Tiettyihin kunnan järjestämisvastuulle kuuluviin välttämättömiin ja kiireellisiin palveluihin pääsy on turvattava riippumatta siitä, onko kuntalaisella sillä hetkellä omaa kasvomaskia. Tällaisina välttämättöminä ja kiireellisinä palveluina voidaan pitää ainakin kiireellistä sairaanhoitoa ja mahdollisesti kiireellisiä sosiaalipalveluja. Mikäli näissä palveluissa edellytetään kasvomaskin käyttöä, kaupungin on tarjottava kasvomaski.

Ottaen huomioon yhdenvertaisuuslain 8 §:n syrjinnän kiellon, kaupunki ei saa rajoittaa palvelujen käyttämistä niiltä, jotka eivät terveydentilansa vuoksi voi käyttää kasvomaskia. Henkilön oma ilmoitus kasvomaskin käytön estävistä syistä on joka tapauksessa riittävä.

Kasvomaskin käyttövaatimuksen vaikutukset Helsingin kaupungin kirjastoissa

Asiakkaille ja henkilöstölle terveysturvallinen asiointi kirjastoissa on pyritty turvaamaan rajaamalla asiointimahdollisuus aineiston lainaamiseen ja palautukseen sekä välttämättömään lyhytaikaiseen asiointiin asiakastietokoneilla. Kirjastojen muut palvelut, kuten lukusalit, lehtialueet, kokoontumistilat ja kokoelmatilat ovat asiakkailta suljettuja.

Terveysturvallinen asiointi on pyritty turvaamaan myös edellyttämällä asiakkailta kasvomaskin käyttöä. Kirjastopalvelu ei ole sairaanhoitoon verrattava välttämätön ja kiireellinen palvelu, joten kasvomaskin edellyttäminen on myös oikeudellisen arvion perusteella tällöin mahdollista. Kirjaston käyttö on eri asiakasryhmille edelleen mahdollista, vaikka kasvomaskin käyttö asetetaan pakolliseksi.

Kasvomaskia ei edellytetä niiltä asiakkailta, joilla on terveydellinen este kasvomaskin käyttämiseen. Tästä poikkeuksesta muistutetaan kaikesa viestinnässä, niin ulkoisesti kuin sisäisesti. Kasvomaskia ei myöskään edellytetä alle 15-vuotiailta. Mikäli asiakkaalla ei ole omaa kas-

17.12.2020

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

vomaskia mukanaan, kirjastoissa tarjotaan kasvomaski asiainnin ajaksi.

Kasvomaskien käyttämisen edellyttäminen myös rajatussa kirjastoa-sioinnissa on välttämätöntä siksi, että tavoiteltuun päämäärään asiak-kaiden ja henkilöstön terveysturvallisuuden turvaamiseksi ei päästä lie-
vemmillä rajoituksilla. Toimenpiteenä kasvomaskin edellyttäminen an-
taa mahdollisuuden tarjota rajattuja kirjastopalveluja. Etenkin kirjastojen
asiakaskoneiden käyttö on usealle ihmiselle ainoa keino hoitaa säh-
köistä asiointia. Vaihtoehto sille, että kasvomaskeja ei edellytettäisi, oli-
si sulkea myös kirjastot muiden kulttuurin ja vapaa-ajan asiakastilojen
tapaan.

Kasvomaskin edellyttämistä kirjastopalveluissa jatketaan henkilöstön ja
asiakkaiden riittävän terveysturvallisuuden takaamiseksi 21.12.2020 lu-
kien niin pitkään, kun Helsinki on koronaepidemian leviämisvaiheessa.
Leviämisvaiheen päätyttyä voidaan siirtyä THL:n suosituksen mukai-
sesti kasvomaskien käyttämisen suositukseen.

Toimivalta

Hallintosäännön 17 luvun 5 §:ssä säädetään kulttuurin ja vapaa-ajan
johtajan erityisestä toimivallasta.

”Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty tai ellei kulttuurin
ja vapaa-ajan toimialajohtaja ole määrännyt tehtävää muulle viranhalti-
jalle, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja päättää toimintayksiköiden
aukioloajoista.”

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan toimintasäännössä (kulttuurin ja va-
paa-ajan toimialajohtaja 29.11.2019, § 61) kohdassa 10.3. todetaan:
”Toimialajohtaja päättää useampaa kuin yhtä palvelukokonaisuutta
koskevien toimintayksiköiden yhteisistä aukioloajoista. Kunkin palvelun
toimintayksiköiden aukioloajoista päättää palvelun päällikkö”. Toimiala-
johtaja on siten toimivaltainen koko toimialaa koskevien toimintayksi-
köiden aukioloajoista päätettäessä koronavirustilanteen johdosta.

Asian jatko

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan hallinnoimien tilojen käyttöä ja toimin-
toja voidaan rajoittaa tai sulkea kokonaan koronavirustilanteen niin vaa-
tiessa. Tautitilanteen ja määräysten salliessa tilojen käyttöä ja toiminto-
ja normalisoidaan.

Lisätiedot

Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 310 87751

kirsti.laine-hendolin(a)hel.fi

Katri Vääntinen, kirjastopalvelujen johtaja, puhelin: 31023126

17.12.2020

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

katri.vanttinen(a)hel.fi
Tarja Loikkanen, liikuntajohtaja, puhelin: 310 87720
tarja.loikkanen(a)hel.fi
Mikko Votka, nuorisoasiainjohtaja, puhelin: 310 71252
mikko.votka(a)hel.fi
Mari Männistö, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 26157
mari.mannisto(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

17.12.2020

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 86 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

17.12.2020

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

17.12.2020

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

Tommi Laitio
kulttuurin ja vapaa-ajan toimia-
lajohtaja

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 18.12.2020.